

Uddelinger og omkostninger i danske fonde¹

Clara Rao²

Steen Thomsen³

Center for Corporate Governance

Copenhagen Business School

14. marts 2012

Vi redegør for en undersøgelse af uddelinger og omkostninger i danske fonde fra 2006-2010 og en spørgeskemavurdering af uddelingerne frem til 2012. Der er sket en markant forøgelse af fondenes uddelinger siden 2009, og de erhvervsdrivende fonde deler nu omkring 6 mia. kr. ud årligt. Halvdelen af donationerne går til forskning og tegner sig for 5% af den samlede danske forskningsindsats. Omkostningerne er også steget, men omkostningerne per uddelt krone er faldet. Særligt filantropiske fonde⁴ har nogle udfordringer med hensyn til åbenhed.

¹ Denne rapport er et foreløbigt arbejdspapir i forskningsprojektet "De Danske Erhvervsdrivende Fonde" ved CBS. Se www.tifp.dk for yderligere information om projektet. Spørgsmål og kommentarer er velkomne til cra.int@cbs.dk.

² Forskningsassistent, Center for Corporate Governance.

³ Professor, Center for Corporate Governance.

⁴ Fonde der ikke er ejer af en virksomhed med bestemmende indflydelse

Overblik

- Nye tal for uddelinger og omkostninger i de største danske fonde siden 2006
- Nye tal for 104 erhvervsdrivende fondes uddelinger og omkostninger siden 2006
- Vi følger også 16 filantropiske fonde siden 2006
- Tilsammen uddelte de undersøgte fonde ca. 8 mia. kr. i 2010

Erhvervsdrivende fonde:

- Uddelingerne lå på 5.6 mia. kr. i 2010 og skønnes at ligge på ca. 5 mia. i 2011-2012
- I 2006-2010 er nr. 1. A. P. Møllers Almenfond⁵ (3,6 mia. kr.), nr. 2 Novo Nordisk Fonden (3.5 mia. kr.), nr. 3 Den Obelske Familiefond (1.7 mia. kr.)⁶ og nr. 4 Lundbeckfonden med (1.6 mia. kr.).
- Uddelingerne er næsten tredoblet fra 2009 til 2010
- Også blandt de filantropiske fonde er der tale om stigende uddelinger
- Stigningen er generel og skyldes ikke kun A. P. Møllers Almenfond og Novo Nordisk Fonden
- Ifølge en spørgeskemaundersøgelse ventes det høje niveau fastholdt tilsyneladende frem til 2012
- Mere end 50% af uddelingerne i de erhvervsdrivende fonde går til forskning
- Det svarer til 5% af den samlede danske forskningsindsats
- Fondene har stor betydning på udvalgte områder, særligt bioteknologi og sundhedsvidenskab.

Omkostninger

- Både i erhvervsdrivende- og filantropiske fonde er administrationsomkostningerne støt stigende.
- Over perioden 2006-2010 er de steget med mere end 50% i begge typer fonde
- I de erhvervsdrivende fonde er omkostningerne per uddelt krone dog faldet – og ligger lavere i 2010 end i 2006.
- I de 15 filantropiske fonde er omkostningerne per uddelt krone faldet siden 2007.
- Administrationsomkostningerne per uddelt krone er i 2010 er ca. 3 gange så høje i filantropiske fonde
- I 2010 udgjorde administrationsomkostningerne 14 øre per uddelt krone filantropiske fonde, men kun 5 øre i de erhvervsdrivende fonde
- Bestyrelseshonorarerne i de erhvervsdrivende fonde er steget med 7.5% per år i perioden 2006-2010.
- Bestyrelseshonorarerne er ubetydelige i forhold til uddelingerne
- De udgør 1-4% af uddelingerne og skønsmæssigt 1-5 promille af fondenes formue

⁵ A. P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til Almene Formaal

⁶ Det høje tal for den Obelske familiefond skyldes en ekstraordinært stor uddeling til familien i 2010.

Data

Vi har i udgangspunktet søgt at indsamle data for 300 fonde – 150 erhvervsdrivende og filantropiske fonde, men har kun kunnet finde anvendelig information for et mindretal af filantropiske fonde⁷. For de erhvervsdrivende fonde har vi haft adgang til regnskaber, herunder resultatopgørelser, noter og ledelsesberetninger over perioden 2006-2010 (5 år). Vi fandt brugbare data for 104 af dem angående uddelinger og omkostninger, som vi supplerer med en spørgeskemaundersøgelse for perioden frem til 2012. Kun 83 fonde oplyste dog om bestyrelsehonorerer perioden igennem. Dette er naturligvis kun en begrænset andel af de måske 1300 erhvervsdrivende fonde, men de er udvalgt blandt de største målt på aktiver, og på grund af en stor koncentration i fondenes aktivitet er der grund til at antage, at vi har kortlagt langt hovedparten af de erhvervsdrivende fondes samlede uddelinger.

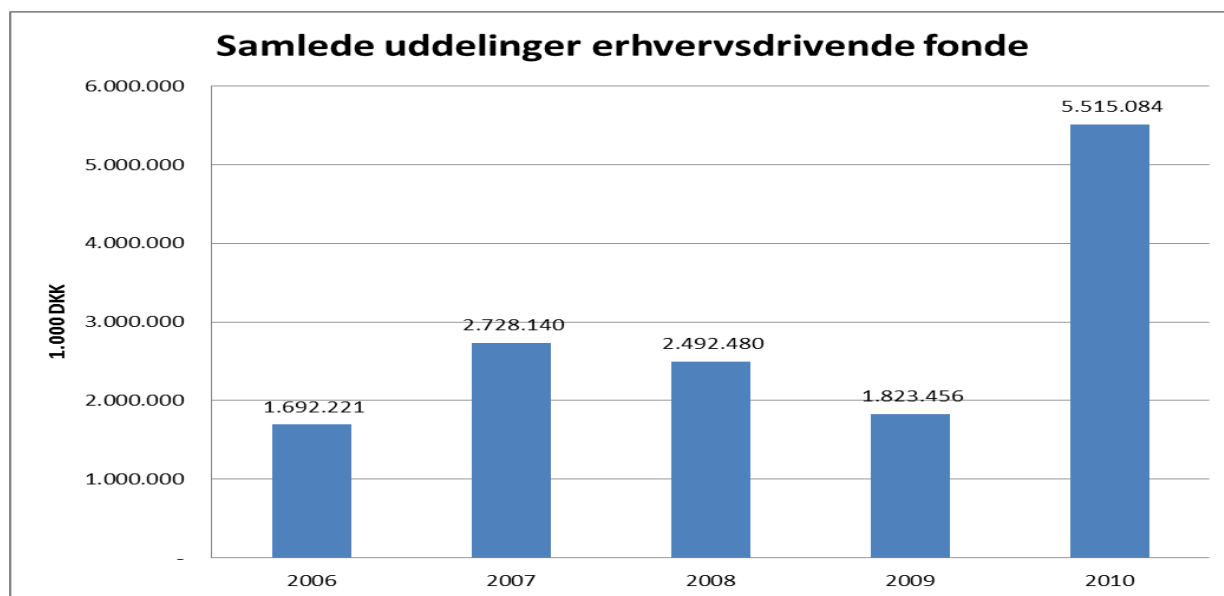
Blandt de filantropiske fonde fandt vi kun brugbare data for 16 over perioden 2006-2010. Nogle fonde har ikke udspecificeret deres uddelinger, hvorfor de figurerer, der omfatter fordelingen af uddelinger på forskellige kategorier, er baseret på færre observationer. Selv om vi har en formodning om, at vi har medtaget nogle af de største fonde, kan vi ikke vide det med sikkerhed, og de store tals lov gælder næppe. Statistikken på de filantropiske fonde skal derfor ikke anses som en repræsentativ stikprøve, men mere som en indikation.

⁷ De danske fonde, der uddeler, kan inddeles i erhvervsdrivende –og filantropiske fonde. De erhvervsdrivende ejer normalt en virksomhed. De skal årligt indlevere et årsregnskab til Erhvervs- styrelsen og er underkastet Fondsmyndighedens tilsyn. De filantropiske (ikke erhvervsdrivende fonde) har siden 1991 ikke skullet registreres i noget centralt register, og tilgængeligheden af informationer og regnskaber er for deres vedkommende yderst begrænset. Vi har bl.a. brugt www.erhverv.nmarkedssdata.dk, www.fondsdatabasen.dk og www.greens.dk som kilder.

Erhvervsdrivende fondes uddelinger

Som man kan se i figur 1, er de erhvervsdrivende fondes uddelinger steget markant i 2010. De 104 erhvervsdrivende fondes samlede uddelinger lå i 2010 på lidt over 5.5 mia. kr. sammenlignet med 1.8 mia.kr i 2009 – altså næsten en tredobling. Det er et trend brud i forhold til tidligere år, hvor uddelingerne har svinget mellem 2 og 3 mia. kr. De erhvervsdrivende fondes uddelinger er blandt andet afhængige af selskabernes overskud, og den stigende tendens kan tilskrives en gunstig udvikling i deres selskaber og likvide midler – trods den økonomiske krise.

Figur 1

5.5 mia. kr. er absolut set mange penge, men nationaløkonomisk udgør fondenes uddelinger selv efter den kraftige stigning kun omkring 1000 kr. per dansker eller 0.3% af BNP. Det altså ikke realistisk at forestille sig, at fondene i almindelighed kan løfte større offentlige opgaver. De offentlige udgifter udgør til sammenligning op mod 700 mia. kr. eller op mod halvdelen af nationalproduktet. Derimod kan fondene spille en rolle på udvalgte områder som f.eks. forskning, hvilket vi belyser i det følgende.

En anden synsvinkel er at se uddelingerne i forhold til fondenes formue på skønsmæssigt 300 mia. kr. Her kan man sige, at uddelingerne groft taget er steget fra 1 til 2%. Med en lang rente på måske 3% og en risikopræmie på 2% er et relevant afkastkrav til fondenes formue måske 5%. Heraf kan

man måske forvente en gennemsnitlig pay out ratio på 50% svarende til 2.5% årligt, hvilket vil udgøre et omtrentligt maksimum for uddelingerne, hvoraf dog en del vil gå til en nødvendig konsolidering i fondene, hvis de skal kunne leve op til formål om at kunne støtte virksomhederne kapitalmæssigt, hvis der bliver behov for det.

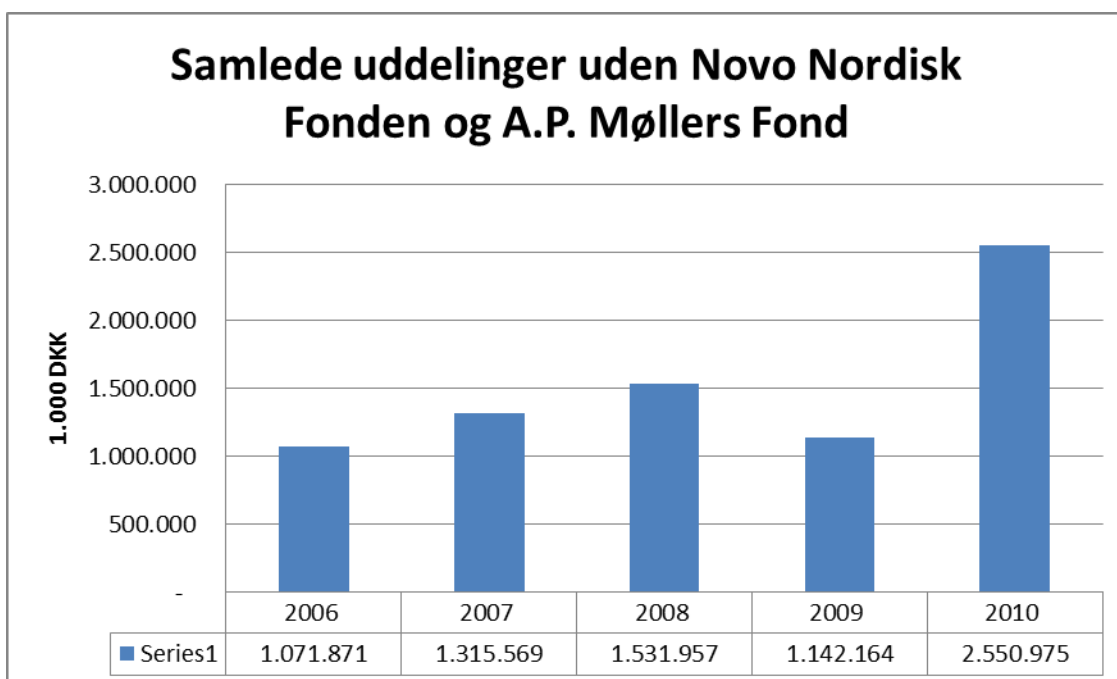
I praksis vil uddelingerne naturligvis ikke følge generelle betragtninger, men den faktiske dividende, der tilgår fondene fra deres selskaber og afkastet på fondenes likvide beholdninger. Dividenden må blandt andet ses i lyset af investeringsmulighederne i fondenes selskaber, hvis udvikling jo ofte er det primære mål for fondenes aktivitet. Der kan altså blive tale om et større eller mindre råderum end angivet ovenfor afhængigt af konjunkturerne og udviklingen i de enkelte selskaber.

Et andet sammenligningsgrundlag kan være forholdet mellem fondenes velgørenhed og Deres erhvervsaktivitet. De 104 fondsejede virksomheder beskæftigede i 2010 omkring 300.000 medarbejdere (heraf dog en stor del i udlandet) og havde en anslået værditilvækst på 250 milliarder kroner svarende til 16% af BNP (hvoraf igen dog en stor del blev produceret uden for Danmark). Vi kan på denne baggrund løseligt anslå de fondsejede virksomheders andel af det danske nationalprodukt til 10% , altså 30 gange så meget som uddelingerne. Uanset usikkerhederne understreger tallene, at fondene leverer et langt større bidrag til den danske samfundsøkonomi gennem erhvervsaktiviteten end gennem uddelingerne.

En generel tendens til voksende uddelinger

Der er tale om en generel tendens til stigende uddelinger. Der er 46 % af fondene, som uddeler mere i 2010 end i 2009, men kun 36 % der uddeler mindre. Selvom A. P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal og Novo Nordisk fonden tages ud af beregningerne er der stadigvæk tale om en markant stigning fra 2009-2010, hvilket kan ses i figur 2.

Figur 2

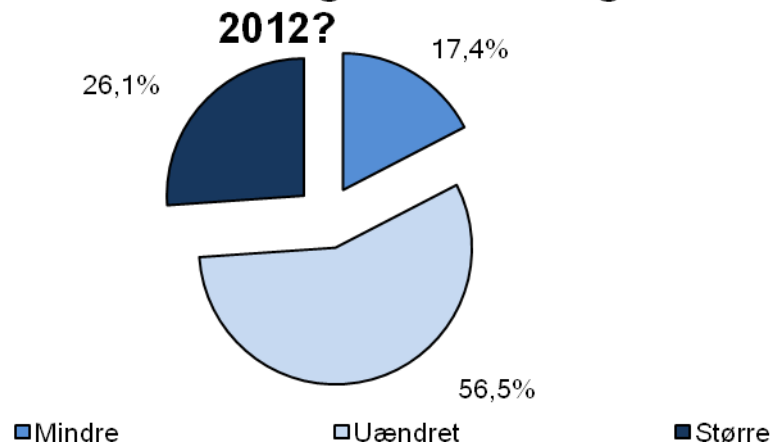
Som det fremgår af det følgende er fondenes administrationsomkostninger vokset i takt med uddelingerne, hvilket formentlig også kan betragtes som et signal om, at de forventer at dele noget mere ud i de kommende år (ellers giver de stigende administrationsomkostninger ikke meget mening).

Fondene forventer svagt stigende uddelinger i 2012

Af en spørgeskemaundersøgelse til 60 erhvervsdrivende fonde (besvarelsesprocent 42) kan vi i figur 3 se, at fondene overvejende regner med uændrede eller måske svagt stigende uddelinger i 2012. På dette grundlag ser det altså ud til at uddelingerne vil holde sig på det høje niveau i 2012 og måske udvise en svagt stigende tendens.

Figur 3

Hvad er Deres forventninger til uddelingerne i

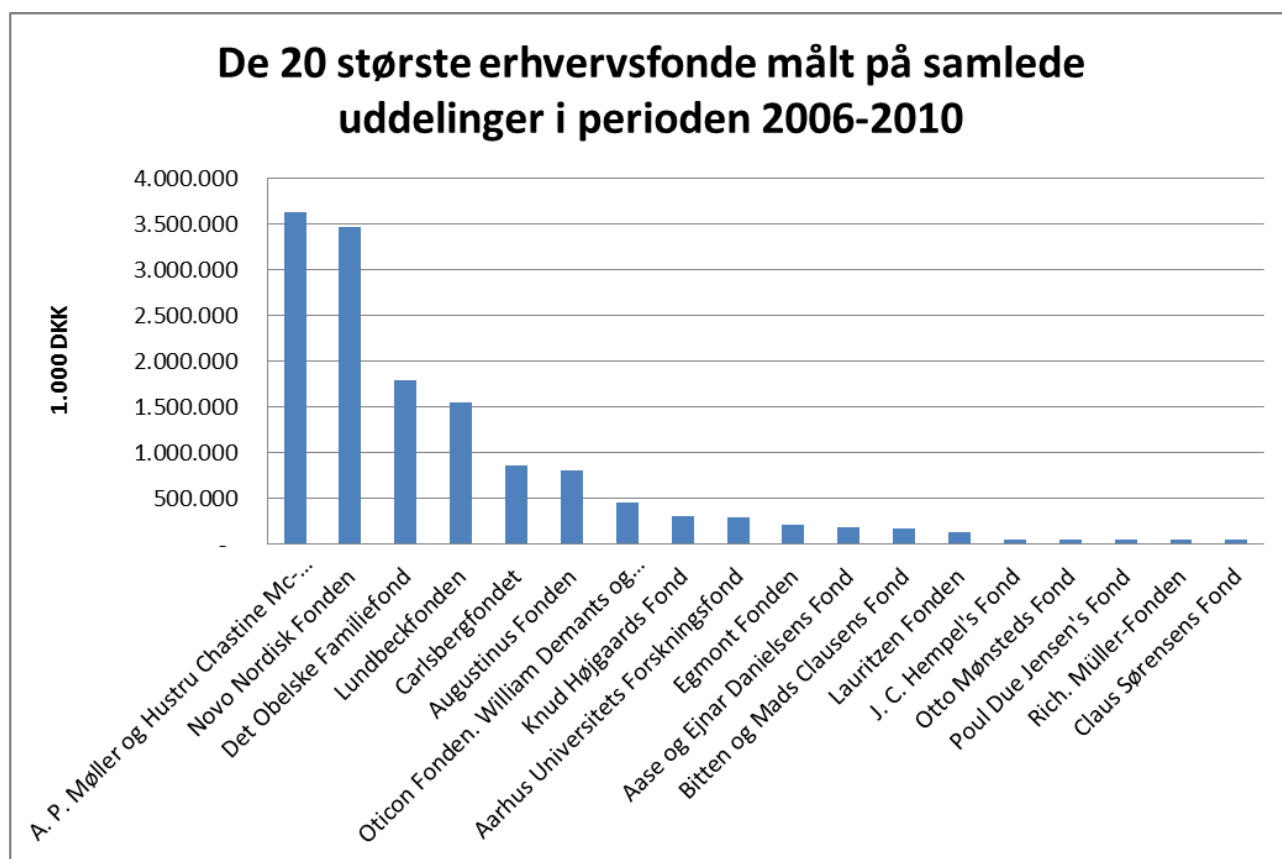

11 af de adspurgte fonde angav for deres uddelinger i 2012, der samlet set tyder på et fald på 15% i forhold til 2010 niveauet. Med et 15% fald vil de samlede uddelinger ligge på 4,76 mia. kroner – altså 2.5 gange 2009-niveauet. Givet usikkerhederne forekommer et samlet niveau for uddelingerne i størrelsesordenen 5 mia. kr. at være det bedste bud for 2012. I en afmattet økonomi præget af besparelser kan fondene dermed komme til at spille en større samfundsmæssig rolle end tidligere. I samme spørgeskemaundersøgelse svarede **66 %** af de adspurgte bestyrelsesformænd **JA** til, at de erhvervsdrivende fonde vil spille en større rolle for det danske samfund i de kommende år.

De største fonde uddeler hovedparten

Figur 4 viser de 20 største erhvervsdrivende fondes uddelinger i perioden 2006-2010. Over perioden er det A. P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til Almene Formaal, der har uddelt mest (3.6 mia. kr.) lige efter er Novo Nordisk fonden (3.5 mia. kr.) med Den Obelske Familiefond (1.7 mia. kr.) på tredjepladsen.

Figur 4

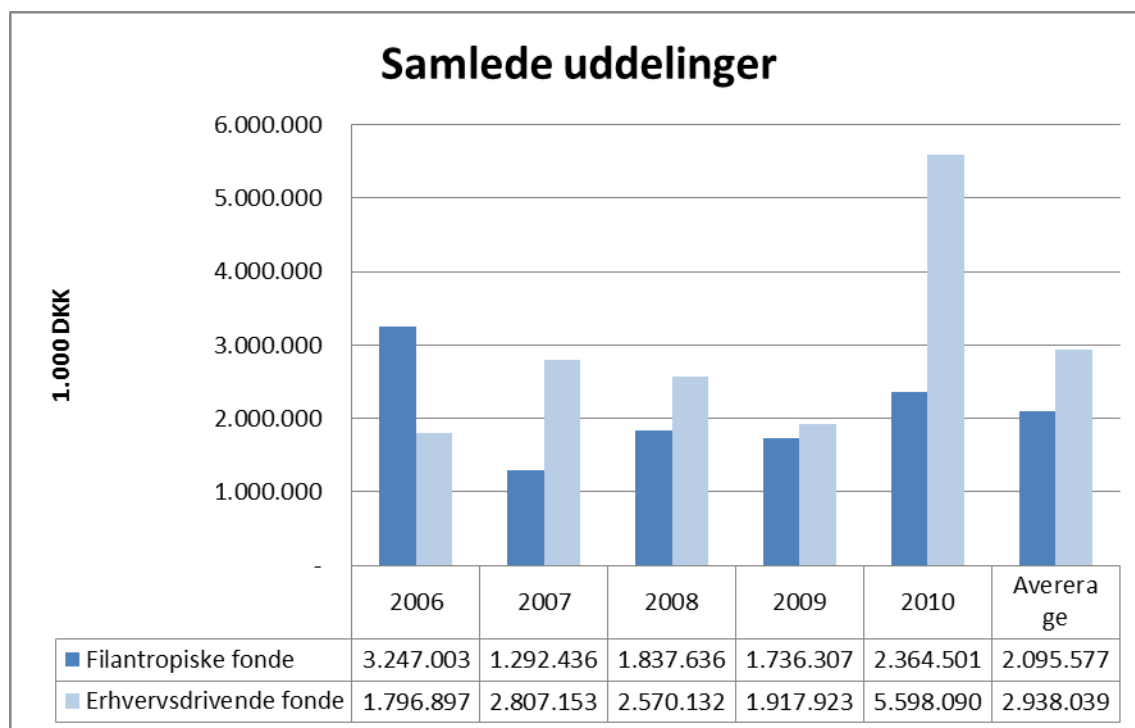

Som figuren viser, er der tale om en betydelig koncentration. De 10 største fonde tegner sig tilsammen for 92% af de 104 erhvervsfondes samlede uddelinger. De 20 største fonde tegner sig for 98%. Det kan blandt andet give anledning til overvejelser, om der er grund til at fjerne barrierer for nye fondsdannelser.

Også de filantropiske fonde uddeler mere

I figur 5 sammenholder vi de erhvervsdrivende fondes uddelinger med de 16 filantropiske fonde, som vi har kunnet finde tilstrækkelige oplysninger for.⁸

Figur 5

Blandt de filantropiske fonde er der tale om støt stigende uddelinger siden 2007. Tendensen kan formentlig blandt andet tilskrives, at de ikke på samme måde som erhvervsdrivende fonde er afhængige af en enkelt virksomhed, men spreder deres investeringer.

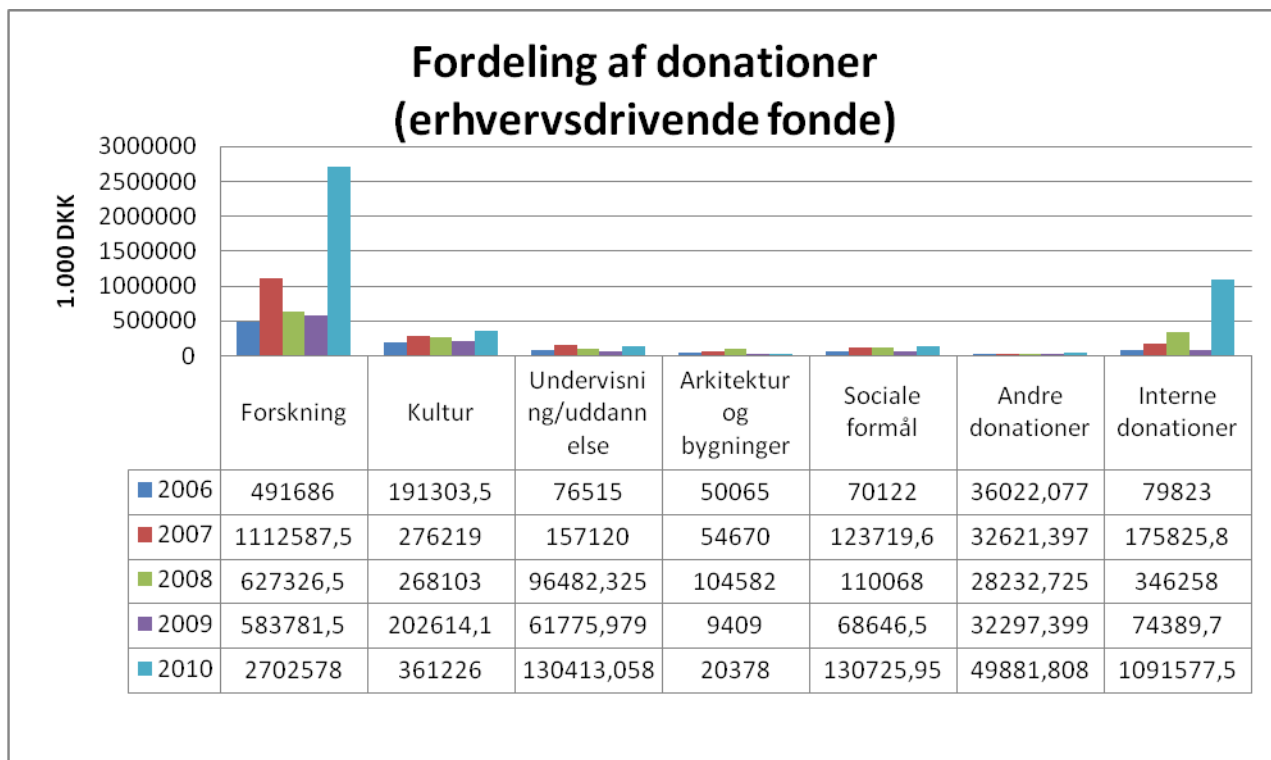
De erhvervsdrivende fonde synes samlet set at uddele mere, hvilket jo ikke mindst skyldes, at vi har data for 7 gange så mange erhvervsdrivende som filantropiske fonde. Vi har dog formodentlig at gøre med nogle af de største blandt de filantropiske fonde, og hvis vi blot sammenligner med de 16 største erhvervsdrivende fonde uddeler disse også klart mere i kr.

⁸ De 15 filantropiske fonde er: Rockwool Fonden, Villum Fonden & Velux Fonden, Alm. Brand Fond, Tryg Fonden, Lokale- og Anlægsfonden, Realdania, Børnefonden. Selvom følgende fonde i juridisk forstand er registreret som erhvervsdrivende, indgår De med Deres filantropiske virke i denne undersøgelse: Fonden for Børn og Unge med Muskelsvin- Børnefonden, Nordea-fonden, Bikuben fonden, Léonie Sonnings Musikfond, Industriens fond, Krista og Viggo Petersens Fond, Louis Petersens legat, Spar Nord Fonden. De største filantropiske fonde, Alm. Brand Fond, Tryg og Realdania, er organiseret som foreninger.

Hvad deler de ud til?

Figur 6 viser fordelingen af de erhvervsdrivende fondes uddelinger de sidste fem år.

Figur 6

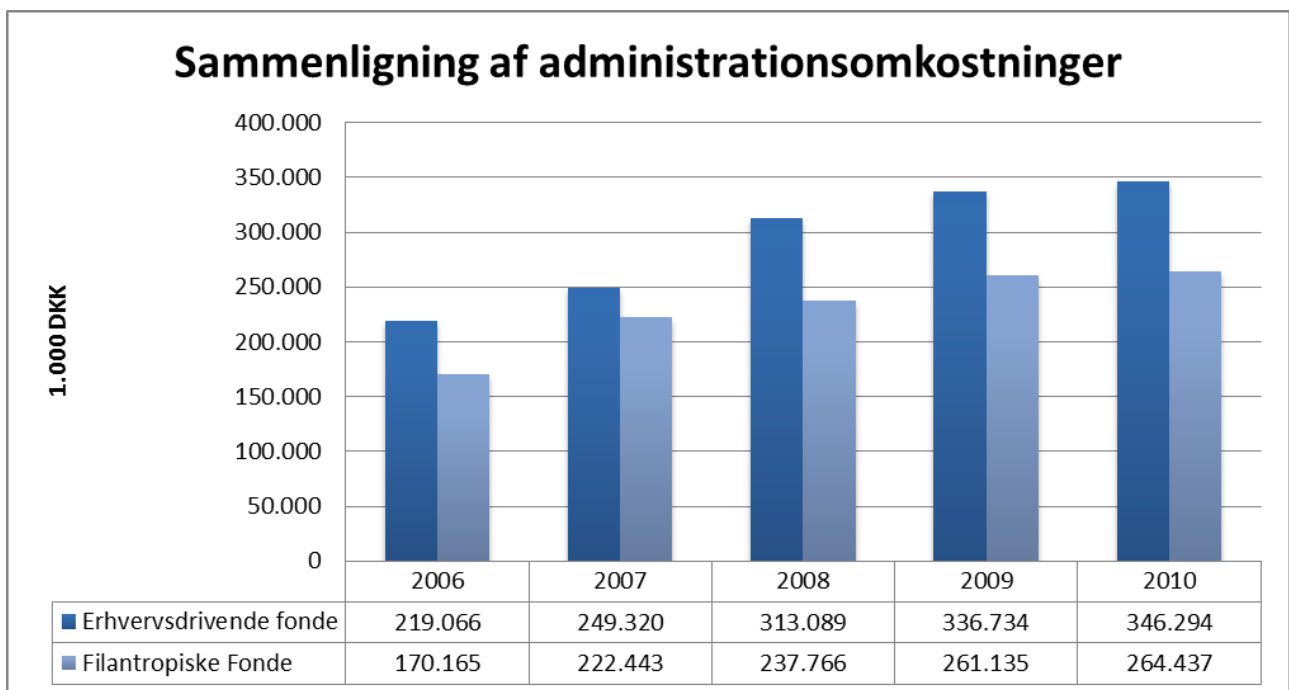

Mere end **50%** af uddelingerne i de erhvervsdrivende fonde går til forskning, hvilket har stor betydning for områder som biomedicin, bioteknologi og sundhedsvidenskab. Uddelingerne til forskning svarer til **5%** af den samlede danske (private og offentlige) forskningsindsats på set 3% af BNP, men 15% af de offentlige forskningsudgifter (på 1% af BNP). Til sammenligning udgør kulturdonationerne på 130 mio. kr. i 2010 under 1% af det offentlige kulturbudget. Det tredje vigtigste formål, undervisning og uddannelse, kan i nogle henseender ses i sammenhæng med forskningsaktiviteten, for så vidt som de går til universiteter og højere læreanstalter. Der kan derfor være grund til at diskutere fondenes rolle i forsknings- og uddannelsespolitikken, når den ses i sammenhæng med den offentlige sektors indsats, i forhold til hvilken den altså udgør 15%.

Fondenes administrationsomkostninger

Når der foretages uddelinger vil det automatisk medføre administrationsomkostninger, hvorfor det er interessant at undersøge fondenes administrationsomkostninger og sammenholde dem med de gennemgået uddelinger. I figur 7 ses administrationsomkostningerne over en femårig periode for 16 filantropiske fonde og 104 erhvervsdrivende fonde.

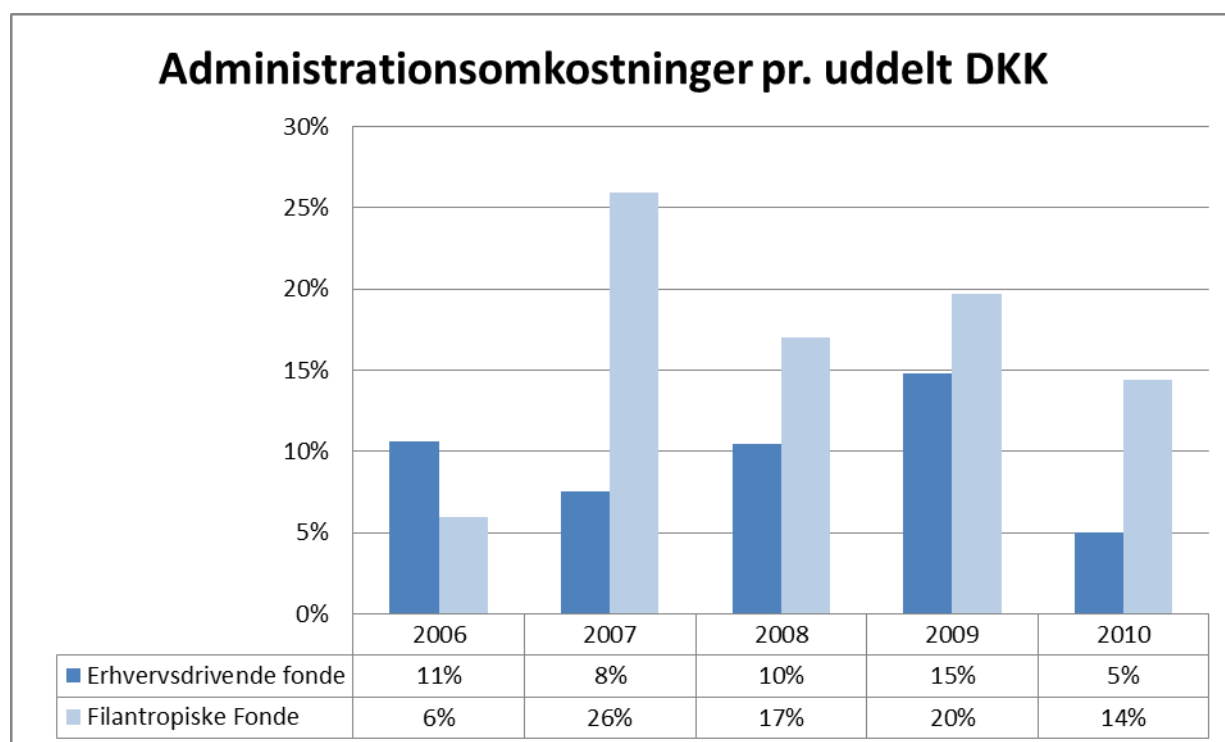
Figur 7.

Vi kan se en jævnt stigende tendens i administrationsomkostninger for både erhvervsdrivende og filantropiske fonde. Over perioden 2006-2010 er omkostningerne steget med 58% i erhvervsdrivende fonde og 54% for de filantropiske fonde. Den ensartede udvikling i de to fondstyper kan skyldes, at administrationsomkostningerne også i de erhvervsdrivende fonde fortrinsvis er drevet af uddelingsaktiviteten.

Figur 8 viser administrationsomkostningerne per uddelt krone - et mål for omkostningseffektiviteten - i de erhvervsdrivende og filantropiske fonde. Som man kan se, er der en tendens til, at omkostningerne følger uddelingerne, og per uddelt krone er lavere i 2010 end i 2007 for både erhvervsdrivende - og filantropiske fonde.

Figur 8

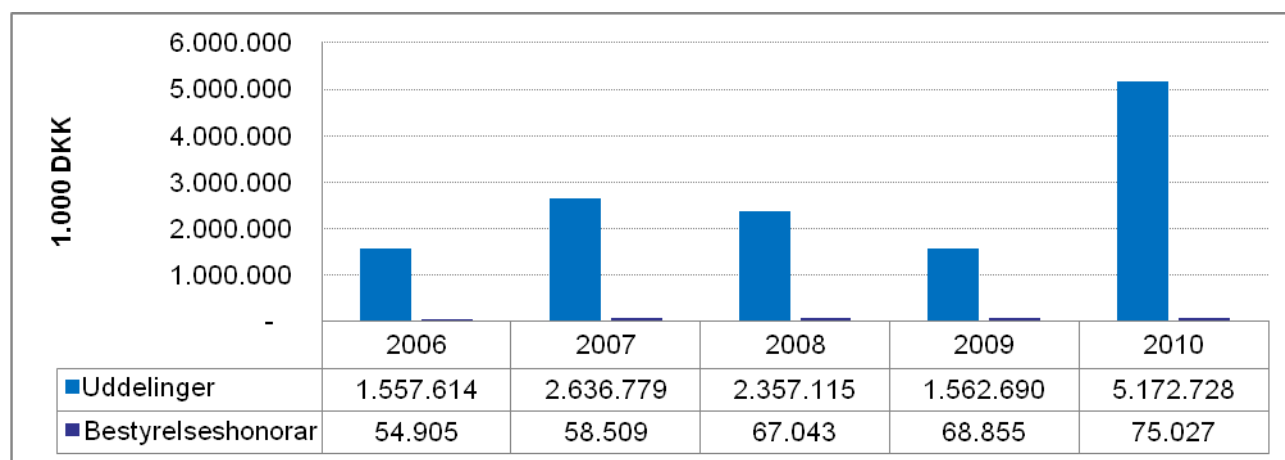
Det fremgår, at de erhvervsdrivende fonde brugte 5 øre per uddelt krone til administration i 2010, mens de filantropiske brugte 14 øre per uddelt krone. Forskellen mellem de to fondstyper er bemærkelsesværdig givet, at erhvervsdrivende fonde også har virksomheden at se til, men kan skyldes muligvis, at de filantropiske fonde uden tilknytning til en virksomhed i højere grad nedsætter sig med egen administration. For begge typer fonde er det tale om et stort fald fra 2009 til 2010, hvilket altså ikke skyldes lavere omkostninger, men derimod større uddelinger. Som nævnt kan der være gode grunde til større administrationsomkostninger, eks. at fondene organiserer sig mere professionelt så både sekretariat og bestyrelser styrkes. De kan let minimeres ved eksempelvis at lade uddelingerne bestå i check til en velgørenhedsorganisation, men det er ikke givet, at fondene på den måde kan leve op til deres formål eller yde det største mulige samfundsbidrag.

Bestyrelseshonorarer

Bestyrelserne spiller en særlig rolle i fondene, der jo er selvejende og ikke er underkastet ejerkontrol⁹. Figur 9 sammenholder udviklingen i bestyrelseshonorarerne i udvalgte fonde sammenholdt med disse fondes uddelinger.

Figur 9

Samlede bestyrelseshonorar sammenholdt med uddelinger for de 83 erhvervsdrivende fonde

En del af de administrative omkostninger er vederlag til fondenes bestyrelsesmedlemmer.

Kategorien bestyrelseshonorar dækker over hvor stort et vederlag den samlede bestyrelse i de enkelte fonde får¹⁰. Der er således ikke taget højde for, hvor mange bestyrelsesmedlemmer, der sidder i de enkelte fonde¹¹ eller om fonden har medarbejdere, der kan hjælpe bestyrelsen med opgaverne

⁹ Bestyrelsens vederlag må dog ifølge lovgivningen ikke overstige hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang jf. EFL § 19, stk. 1. På denne forhindrer loven, at selve bestyrelseshvervet indebærer en betydelig uddeling fra fonden til bestyrelsesmedlemmerne. Endvidere kan bestyrelsen ikke foretage uddelinger, der går udover det rimelige honorar, til sig selv, hjemmeboende børn eller til stifter, revisorer eller direktion af fonden jf. FL § 31 samt EFL § 43, hvis det vedtages som en bestyrelsesbeslutning og ikke er hjemlet i vedtægterne. Fondsmyndigheden kan jf. EFL § 19, stk. 3 nedsætte et bestyrelseshonorar hvis Myndigheden finder dette for højt og Erhvervsministeren har også mandat til at fastsætte en størrelse for vederlag til bestyrelser jf. EFL § 19, stk. 2.

¹⁰ I forbindelse med beregning af bestyrelseshonorarer, kan der i nogle regnskaber forekomme en vis usikkerhed omkring hvor stor en andel af de samlede honorarer, der tilfalder bestyrelsen i fonden, idet der er bestyrelsessammenfald med fonden og den virksomhed fonden driver.

¹¹ Ved bestyrelsessammenfald i regnskabet så det samlede bestyrelseshonorar både omfatter bestyrelsesarbejde i fond og koncern som én samlet postering, indgår bestyrelseshonorarerne ikke som en del af administrationsomkostningerne, idet det ellers ville resultere i, at de samlede administrationsomkostningerne bliver større end opgivet i resultatopgørelsen.

Som figur 9 viser, er bestyrelseshonorarerne steget. I perioden er de vokset med 7.5% per år, hvilket skønnes at være på linje med den generelle udvikling i bestyrelseshonoreringen. Hvis man sammenholder andelen af bestyrelseshonorarerne mod de samlede uddelinger, udgør honorarerne 1-4% af uddelingerne, hvilket må vurderes som marginalt og sammenholdes honorarerne med virksomhedernes formue udgør de nogle få promiller af fondenes samlede formue. Bestyrelseshonorarerne har i øvrigt også været stigende i børsnoterede virksomheder og andre selskaber, hvilket ikke mindst afspejler en generel opkvalificering af bestyrelsesarbejdet. Det gennemsnitlige bestyrelseshonorar per medlem udgjorde i 2010 157.000 kroner. Der er dog meget betydelige forskelle fondene imellem fra et samlet honorar på under 20.000 kroner til adskillige millioner.¹²

Ser man på forholdet mellem administrationsomkostninger og bestyrelseshonorarer er der fra 2006 til 2010 tale om et fald. Bestyrelseshonorarernes andel af de samlede administrationsomkostninger ligger i perioden imellem 25% og 30%.

¹² I forhold til indregningen af bestyrelseshonorarer for de erhvervsdrivende fonde forekommer der en vis usikkerhed i mange af regnskaberne, fordi fondene er koncernforbundet med diverse datterselskaber. Det er således ikke altid muligt at aflæse ud fra regnskaberne, om det pågældende bestyrelseshonorar kun dækker fonden eller dækker hele koncernen. I sådanne tilfælde risikerer bestyrelseshonorarerne at komme til at se kunstigt store ud, hvilket også vil påvirke administrationsomkostningerne, da bestyrelseshonorarerne er en del heraf. Dog er kun en lille del af fondene omfattet af det problem.

Konklusion

Uddelingerne fra 104 erhvervsdrivende fonde er tredoblet fra ca. 2 mia. kr. i 2006 til 5.5 mia. kr. i 2010. Der er en markant positiv tendens fra 2009 sammenlignet med 2010, også selvom man tager de to største uddelere ud af statistikken. En spørgeundersøgelse blandt 60 bestyrelsesformænd i erhvervsdrivende fonde indikerer, at det høje uddelingsniveau vil fortsætte i 2012.

Uddelinger har ikke den store nationaløkonomiske betydning og kan i almindelighed ikke fylde huller i den offentlige sektors udbud, men kan dog spille en vigtig rolle på visse udvalgte områder.

Over 50% af uddelingerne går til forskning, hvilket svarer til ca. 5% af den samlede danske forskningsindsats eller 15% af den offentlige forskning. Dette har stor betydning for områder som sundhedsvidenskab og bioteknologi.

Fondenes administrationsomkostninger er støt stigende og er i perioden 2006-2010 steget med mere end 50%. Omkostningerne følger dog uddelingerne og per uddelt krone er de lavere i 2010 end i 2006 for erhvervsdrivende.

Også bestyrelseshonorarerne har i perioden 2006-2010 været støt stigende med 7.5% om året, men er ubetydelige sammenholdt med de samlede uddelinger eller fondenes formuer.

Diskussion

Åbenhed. Vi må konstatere, at fondenes kommunikation lader noget tilbage at ønske. De erhvervsdrivende fonde, og navnlig de store af dem, rapporterer markant bedre end de filantropiske fonde, men selv blandt dem var det kun muligt at finde relevante oplysninger om uddelinger i 55% af fondene. Blandt de filantropiske fonde var tallet dog markant lavere, helt nede på 6%, hvilket formentlig blandt andet skyldes, at de ikke er forpligtet til at lade sig registrere eller aflevere årsregnskaber. Man kan ikke bebrejde kritikerne, at de finder dem lukkede.

Det er naturligvis et åbent spørgsmål, om der bør være større gennemsigtighed i fondsverdenen. Fonde er jo som regel private institutioner, der på nogle punkter kan sidestilles med personligt ejede firmaer, der heller ikke behøver at meddele sig til offentligheden. Fondenes stigende betydning i det danske samfund¹³ indebærer dog, at interessen for dem må siges at være legitim og forståelig. Hertil kommer, at de direkte omkostninger ved at informere mere er aftaget i kraft af internettet. Et forslag til informationsstandard kunne derfor være, at fondene – både erhvervsdrivende og filantropiske – som minimum offentliggjorde følgende oplysninger umiddelbart efter deres regnskabsaflæggelse.

Fondens navn
Fondens bestyrelse og evt. direktion/sekretariat
e-mail adresse
Fondens egenkapital
Fondens aktiver
Fondens overskud
Fondens samlede uddelinger
Fondens uddelinger fordelt på art: forskning, kultur, uddannelse, interne donationer

Vi skønner, at de direkte omkostninger ved at offentliggøre disse oplysninger vil beløbe sig til under 500 kroner årligt. Fonde, der ønsker en tidsvarende dialog med det omgivende samfund, vil givetvis vælge at offentliggøre flere informationer, bl.a. regnskaber, hvilket forekommer naturligt navnlig for de større fonde.

¹³ Da nationalproduktet har været tilnærmelsesvis konstant over perioden svarer en fordobling eller en tredobling af uddelingerne også til en tredobling af deres økonomiske betydning i så henseende. Hertil kommer fondenes erhvervsøkonomiske betydning, som dog ikke er undersøgt i dette papir.

Uddelinger. Fondenes uddelinger er voksende, men udgør dog stadig en ganske beskedne andel af den samlede samfundsøkonomi. Derfor er det vigtigt at have realistiske forventninger til, hvad fondene kan bidrage med. Selv på forskningsområdet, hvor de koncentrerer deres indsats tegner de sig kun for godt 5% af de samlede (private og offentlige) forskningsinvesteringer. Fondene spiller en langt større rolle i kraft af deres erhvervsaktivitet, og det er derfor vigtigt, at erhvervsaktiviteten får prioritet i økonomisk-politiske overvejelser. Fondenes rolle i finansiering af forskning og udvikling er dog større på udvalgte områder af overordnet samfundsøkonomisk interesse, navnlig lægemiddelområdet. Derfor kan der være god grund til at diskutere fondenes rolle i dansk forskningspolitik.

Omkostninger. Fondenes omkostninger er vokset gennem de seneste år, men dette kan dog overvejende henføres til et voksende aktivitetsniveau, således at omkostningerne per uddelt krone er faldet fra 2007 til 2010. De ligger relativt højt i de filantropiske fonde på omkring 1/7 af uddelingerne, hvilket der dog kan være en række gode grunde til, eksempelvis, at De ikke på samme måde kan benytte virksomhedernes faciliteter, og at de i nogle tilfælde vælger at prioritere egne aktiviteter frem for uddelinger – altså at de er udførende ("operating") snarere end uddelende ("charitable"). Ikke desto mindre er der naturligvis normalt god grund til opmærksomhed om et stigende omkostningsniveau. Som følge af faste administrationsomkostninger er der blandt andet god grund til at antage, at fondenes økonomi kendetegnes af stordriftsfordele, hvilket kan føre til overvejelser om samarbejde fondene imellem eller i nogen tilfælde måske direkte sammenlægninger. Fondenes bestyrelses honorarer er i forhold til deres uddelinger og ejerskab af underordnet betydning.